

MUISTIO

LUPAVIRANOMAISTEN KOKEMUKSIA TAKSILIKENNELAIN KIINTIÖJÄRJESTELMÄSTÄ

Lainsäädännölliset lähtökohdat

-taksiliikennelain 19 §:n mukaan lupien enimmäismäärät on vahvistettava sellaiselle tasolle, että ne eivät rajoita saatavuutta myöskään vilkkaan kysynnän aikana eivätkä heikennä palvelujen laatua

-HE:n mukaan takseja tulee olla saatavilla riittävästi vilkkaina vuorokauden ja vuodenaikoina (esim. Lapin sesonkiajat); lupia ei kuitenkaan tule mitoittaa huippukysynnän mukaan

-yritysten mahdollisuus laadukkaiden palvelujen tuottamiseen ei saa heiketä liian suuren lupamäärän takia

-keskeinen merkitys 20 §:n kysyntää ja tarjontaa koskevilla tiedoilla (myös kuntaa laajemman alueen tietoja voi käyttää, esim pääkaupunkiseudulla)

-kysyntään vaikuttavat tiedot: väestökehitys, väestön tulotaso, taajama-aste, työpaikkaomavaraisuus, katu- ja tieverkon pituus, vuodepaikkatiheys, anniskelulupatiheys, matkustajaterminaalit ja joukkoliikenteen määrä

-tarjontaan vaikuttavat tiedot: lupamäärät, taksiliikenteen liikevaihto ja ajojen määrä kilometreinä/auto, taksien yrityskoko sekä tilausvälityskeskusten välittämien ja välittämättä jääneiden tilausten määrä

-sitä, mikä merkitys tai painoarvo kullekin mittarille on annettava, ei ole määritelty laissa tai HE:ssä

-HE:n mukaan kyseessä oli tarkoituksenmukaisuusharkinta, minkä vuoksi valitusasteeksi esitettiin LVM:ää; eduskunnassa esitys muuttui siten, että muutosta haetaan hallintolainkäyttölain mukaisesti hallinto-oikeuksista ja KHO:sta

Lääninhallitusten/ELYjen soveltamiskäytäntöjä

Keskeiset mittarit:

Länsi-Suomi: asukasluku ja sen kehitys, ajokilometrit, liikevaihto sekä välitetyt kyydit, kuljetettavien oppilaiden määrät ja vanhusväestön

määrä, vuodepaikat ja anniskeluluvat, joukkoliikenteen määrä sekä tilausvälityskeskusten välittämät tilaukset

Etelä-Suomi: väestön määrä ja rakenne, kuntien sivistys- ja sosiaalitoimen lausunnot, kuluttajapalaute, lupamäärät, ajokilometrit ja liikevaihto sekä välitetyt kyydit

Itä-Suomi: väestökehitys ja ikärakenne, kuntien lausunnot, anniskelupaikkatiheys, vuodepaikkatiheys, ajokilometrit (muutos), liikevaihto (km-tuotto), lupamäärät, taksitiheys

Oulu: väestökehitys ja matkailua kuvaavat muuttajat (matkustajaterminaalit, vuodepaikka- ja anniskelulupatiheys), lupamäärät, ajosuoritteet ja kuntien lausunnot

Lappi: väestökehitys ja ikärakenne, vuodepaikkatiheys ja yöpymisvuorokaudet, anniskelulupatiheys ja asiakaspaikkojen määrä, kuntien ja kauppakamarin lausunnot, lupamäärät, taksitiheys, liikevaihto (km-tuotto), ajokilometrit, välitystiedot ja taksien kalustorakenne

Mittarit, joilla ei vaikutusta tai joiden vaikutus vähäinen

Länsi-Suomi: katu- ja tieverkon pituus, väestön tulotaso, asukastiheys/taajama-aste, taksirytysten koko

Etelä-Suomi: väestön tulotaso, taajama-aste, työpaikkaomavaraisuus, katu- ja tieverkon pituus, vuodepaikka- ja anniskelulupatiheys, taksien yrityskoko

Itä-Suomi: väestön tulotaso, työpaikkaomavaraisuus, taajama-aste, katu- ja tieverkon pituus, välittämättä jääneet tilaukset, taksien yrityskoko

Oulu: väestön tulotaso ja työpaikkaomavaraisuus

Lappi: väestön tulotaso, taajama-aste, työpaikkaomavaraisuus, katu- ja tieverkon pituus, matkustajaterminaalit, joukkoliikenteen määrä

Mittareiden soveltaminen

Länsi-Suomi: Ei ole tehty vaikutuslaskelmia

Etelä-Suomi: Ei ole tehty vaikutuslaskelmia. Muuttujista ja niiden kehityssuunnasta haetaan kiintiöharkinnassa joko lisäystä tai vähentämistä tukevia signaaleja.

Itä-Suomi: Keskeiset kysyntä- ja tarjontatekijöiden muutokset on pisteytetty. Vaikutuslaskelmassa käytetty tiettyjä raja-arvoja.

Oulu: Vaikutuslaskelmia tehdään taksilupien määrän, väestökehityksen ja ajosuoritteiden muutosten osalta.

Lappi: Muuttujien vaikutusta lupien määrään on pisteytetty keskeisten muuttujien osalta karkealla tasolla.

Kiintiövalitukset vuosilta 2007 - 2009

Länsi-Suomi: Yhteensä 28 valitusta. Näistä viisi kumottu joko kokonaan tai osittain. Palautusperusteena vuoden 2007 päätöksen osalta oli se, että kaikkia tietoja ei ollut kerätty. Lisäksi palautusperusteena ollut kuntatason perustelujen puuttuminen tai se, että perustelut eivät riittävästi kiintiön muuttamiselle. Useissa tapauksissa annettu täytäntöönpanokieltoja, mikä on lykännyt lupapäätösten tekemistä. Esim. Jyväskylässä uusia lupia ei ole annettu syksyn 2007 jälkeen. Pirkanmaalla kolmeen kuntaan voitiin v. 2009 myöntää luvat 22 kuukautta hakuajan päättymisen jälkeen.

Etelä-Suomi: Yhteensä kuusi valitusta. Ei yhtään palautuspäätöstä.

Itä-Suomi: Yhteensä 10 valitusta, joista yhden KHO palautti perustelujen riittämättömyyden vuoksi (HO ei palauttanut). HO kumonnut kaksi (syynä perustelut), joista toisesta on valitettu KHO:een. Toinen palautuspäätös johti siihen, että myös myönnettyt lupapäätökset kumottiin HO:ssa (äänestyspäätös). Myös tästä päätöksestä on valitettu KHO:een. Asialla on lupien myöntämisen kannalta erittäin suuri periaatteellinen merkitys, koska HO:n ratkaisu tarkoittaa sitä, että lupia ei voitaisi myöntää ennen kiintiöpäätöksen lainvoimaiseksi tuloa.

Oulu: Yhteensä 22 valitusta, joista HO ratkaissut ja muuttanut 15 palauttamatta asiaa uudelleen käsiteltäväksi.

Lappi: Yhteensä neljä valitusta. Ei yhtään palautuspäätöstä.

Kiintiöihin liittyviä ongelmia ELYjen näkökulmasta

- mittareiden tulkinta ja niiden painoarvon määrittely
- osa saatavilla olevista tilastotiedoista on päätöksentekohetkellä vanhentunutta

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

- kiintiöpäätösten ja lupaprosessien suhde ongelmallinen valitustilanteissa
- lupahakemusten kohtuuton viipyminen niissä tilanteissa, joissa päätöksiä ei voida tehdä lainvoimaisen kiintiöpäätöksen puuttumisen vuoksi

Muistion laati:

Hannu Sorasalmi